

SAMENLEVINGSOPBOUW
West-Vlaanderen

SAMENLEVINGSOPBOUW
RIMO Limburg

15 mei 2014

EEN TE SMAKEN INITIATIEF Dorpsrestaurants op het menu!

Het is een understatement om te zeggen dat de dorpsrestaurants in de lift zitten. Overal in Vlaanderen zitten lokale besturen en plaatselijke verenigingen samen om te overdenken of en hoe zij ook aan die trend mee doen. Logisch, want het lijkt een relatief eenvoudig en goedkoop opzet, dat een enorme positieve weerslag heeft op een gemeenschap. Om dergelijke mogelijke initiatiefnemers een helpende hand te reiken is nu een prachtige brochure uitgewerkt die inzicht biedt in de achtergronden, praktische tips geeft, aandachtspunten oplijst en zelfs een heel stappenplan bevat om mee aan de slag te gaan. Kortom, een uitnodigend receptenboek dat doet watertanden.

De uitdaging

Overal in Vlaanderen zoekt men naar werkwijzen om de samenhang tussen bewoners te versterken, om te voorkomen dat mensen omwille van leeftijd, fysieke, psychische of financiële redenen sociaal geïsoleerd zouden raken. Men probeert bewoners te helpen om zolang men wenst zelfstandig in de eigen omgeving te blijven wonen, poogt hen beter te informeren over hun rechten en over bestaande diensten en voorzieningen en wil graag een antwoord bieden op vereenzaming ... "Het is dan de vraag op welke manier die nabije omgeving kan en wil zorgen voor kwetsbare bewoners. Het is niet alleen de overheid die zich bezorgt om de mensen, het zijn ook de krachten in de buurt die een leefbaar milieu kunnen creëren", stelt minister Jo Vandeurzen.

Zowel in Limburg als in West-Vlaanderen

Het is erg boeiend om te zien hoe deze uitdagingen in West-Vlaanderen en Limburg vanuit een heel verschillend startpunt tot een gelijksoortig zorgaanbod leiden. Daarin spelen de dorpsrestaurants een sleutelrol.

Co-auteur Katrien Franssens legt uit: "Een goede 9 jaar geleden ontstond het dorpsrestaurant in een samenwerking tussen stad Bilzen en RIMO Limburg als een initiatief om de samenhang tussen bewoners te versterken. Vanuit de gezamenlijke maaltijden en de ontmoeting ontstond de behoefte en wil om informatie over te brengen en werden er bijkomende activiteiten ontwikkeld.

Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen heeft een jarenlange werking rond zorgnetwerken, een initiatief dat een aanvullend dienstenaanbod brengt bij kwetsbare bewoners. Eén van de vragen die daar geregeld sterk naar voor kwam was deze naar meer initiatieven om sociaal isolement te doorbreken. En zo groeiden de dorpsrestaurants uit als een 'spin-off' van de zorgnetwerken."

Eenvoud siert

Een dorpsrestaurant heeft een eenvoudig concept: zoveel mogelijk personen uit de buurt geregeld in een ontspannen sfeer samenbrengen aan tafel om er gezond, gezellig, gemakkelijk en goedkoop te komen eten. Het wordt draaiend gehouden door vrijwilligers en/of medewerkers van een sociaal tewerkstellingsinitiatief, ondersteund door een professionele medewerker.

De ervaring leert dat - als men sterke contacten binnen de dorpsgemeenschap uitbouwt - er snel een relatief groot publiek voor is, er zich voldoende vrijwilligers aandienen, het plaatselijke verenigingsleven en lokale middenstanders zich op een positieve manier deelgenoten van het opzet voelen. De impact blijkt enorm groot. Minister Vandeurzen onderlijnt dat het dorpsrestaurant voldoet aan een primaire noodzaak. "Eten moet iedereen. De truc is om daardoor mensen samen te brengen. Die ontmoeting maakt dat mensen oog krijgen voor de problemen van 'tafelgenoten' en die mee willen oplossen, zodat de dorpsgemeenschap hechter wordt. Het zijn bewoners die als vrijwilliger geactiveerd worden om het restaurant te laten draaien en op die manier erkenning en waardering vinden. Bovendien zijn dorpsrestaurants een springplank voor nieuwe voorzieningen én brengen ze informatie en dienstverlening dichterbij de mensen. Een niet onbelangrijk aspect is dat er heel vaak bijkomende sociale tewerkstelling gerealiseerd wordt" besluit de minister zijn pleidooi.

Inmiddels diep geworteld...

Een relatief eenvoudig concept en een grote impact. Dat vraagt uiteraard naar navolging. In Limburg staat men daar al ver mee. In 3/4de van de gemeenten is er reeds minstens één dorpsrestaurant actief. In het totaal zijn er 80 dergelijke werkingen, die bovendien geregeld ervaringsuitwisseling organiseren en nieuwe initiatieven organiseren vanuit een koepelwerking. In West-Vlaanderen loopt de uitbouw vlot vanuit enkele zorgnetwerken. Ook in de rest van Vlaanderen blijkt er heel wat vraag naar zulke laagdrempelige eetmomenten... en naar de manier waarop men dit het best aanpakt en uitbouwt.

Met de publicatie van dit draaiboek 'DORPSRESTAURANTS op het menu!' willen RIMO Limburg en Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen hun expertise in de uitbouw, ontwikkeling en begeleiding van dorpsrestaurants kenbaar maken aan alle mogelijke initiatiefnemers. Het wil een instrument zijn om te inspireren en te overtuigen van het belang. Het wil lessen uit de praktijk meegeven, wijzen op knelpunten en verantwoordelijkheden, informeren over de kansen en verdere mogelijkheden, ...

De lokale toets

De verscheidenheid in aanpak is een wezenlijk kenmerk van de dorpsrestaurants. Dat komt door de keuzes die men plaatselijk – door beleid en door de vrijwillige medewerkers – maakt. Organiseer je het wekelijks of maandelijks en 's middags of 's avonds? Leg je de prijs zo laag mogelijk of voorzie je een sociaal tarief? Dien je op aan tafel of ga je voor een buffetvorm? Voorzie je geregeld een informatiemoment of koppel je er activiteiten aan? Worden lokale verenigingen aangesproken of kies je voor medewerking met sociale ondernemingen? Kook je er zelf of laat je de maaltijden leveren, ...

"Hierdoor krijgt elk dorpsrestaurant zijn eigen karakter, een eigen identiteit, een eigen aanpak, een eigen sfeer" vindt minister Ingrid Lieten. "Maar overal staat 'de deelnemer' centraal. Degene die komt eten wordt niet 'klant' of 'gebruiker' genoemd, maar hij maakt echt deel uit van het gebeuren, hij bepaalt mee hoe de werking georganiseerd wordt en voelt zich betrokken bij het ganse opzet. Want om het dorpsrestaurant tot een succesverhaal te maken moet het niet alleen goed ingebed zijn binnen de omgeving, maar moet het vooral van binnen uit leven, moeten de mensen die komen er in geloven, het mee uitdragen en het helpen waarmaken" besluit ze.

Iedereen aan tafel

Die overtuiging kenmerkt ook RIMO Limburg en Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen. Ze zijn rotsvast overtuigd van de meerwaarde die de dorpsrestaurants bieden voor het welzijn van bewoners en de sociale samenhang van leefgemeenschappen. Daarom willen ze informeren, hun ervaring delen, inspireren, overtuigen en op weg zetten.

Het is een zeer degelijk en uitgebreid instrument geworden omdat de viceminister-president Lieten en minister Vandeurzen – die in de voorbije jaren beiden zeer goed de werking en de effecten van de dorpsrestaurants hebben leren kennen – de middelen voorzien hebben om deze publicatie mogelijk te maken, maar ook te verspreiden. Zo zullen al de Vlaamse lokale besturen een paar exemplaren van dit praktijkboek in de komende dagen gratis toegezonden krijgen. Het is op eenvoudig vraag ook voor geïnteresseerden te bekomen (tegen 12 euro) en in digitale versie te downloaden van de websites van Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen en RIMO Limburg.

Laat het meer zijn dan het schitterende boek dat het reeds is, maar een werkinstrument dat zorgt voor een nog warmer en zorgzamer Vlaanderen.

Bijkomende informatie:

Contact:

Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen

www.samenlevingsopbouw.wvl.be

Contactpersoon:

Veerle Gevaert

veerle.gevaert@samenlevingsopbouw.be

T. 051 24 29 28 M. 0474 91 96 64

Nancy Van Landegem

nancy.van.landegem@samenlevingsopbouw.be

T. 050/39 37 70 M. 0474 91 97 01

RIMO Limburg

www.rimo.be

Katrien Franssens

katrien.franssens@rimo.be

0497 58 43 72

*“De **sector Samenlevingsopbouw** organiseert maatschappelijk kwetsbare groepen. Samen met hen pakken buurtwerkers en opbouwwerkers gemeenschappelijke problemen aan die te maken hebben met grondrechten of met de leefbaarheid in hun buurt, stad, dorp of streek. De focus ligt op de verbetering van de kwaliteit van het leven en het samenleven. Samenlevingsopbouw werkt aan een beleid dat afgestemd is op de noden en behoeften van maatschappelijk kwetsbare groepen.”*